

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою Харківського національного
університету мистецтв імені І.П. Котляревського
протокол №5 від 30.11.2023 р.
уведено в дію наказом від 01.12.2023 р. №188

Зміни та доповнення обговорено та схвалено на
засіданні Вченої ради
(протокол № 12 від 27 червня 2025 р.)

ПОЛОЖЕННЯ ПРО ПРАКТИЧНУ ПІДГОТОВКУ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ МИСТЕЦТВ ІМЕНІ І.П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

- 1.1. Практична підготовка здобувачів вищої освіти Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського (далі – Університет) є однією з форм організації освітнього процесу та обов'язковим компонентом освітніх програм підготовки здобувачів ступенів вищої освіти бакалавр та магістр за спеціальностями 025 Музичне мистецтво/В5 Музичне мистецтво та 026 Сценічне мистецтво/В6 Перформативні мистецтва, а також підготовки докторів філософії/докторів мистецтва за спеціальностями 025 Музичне мистецтво/В5 Музичне мистецтво.
- 1.2. Положення про практичну підготовку здобувачів освіти в Університеті розроблено відповідно до законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України», затвердженого наказом Міністерства освіти України від 08 квітня 1993 року (із змінами), «Порядку присвоєння професійних кваліфікацій закладами вищої освіти в разі відсутності професійного стандарту», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 1223 від 25 жовтня 2024 р., Положення про організацію освітнього процесу в ХНУМ імені І.П. Котляревського.
- 1.3. Практична підготовка здобувачів вищої освіти передбачає безперервність та послідовність її проведення, органічне поєднання з індивідуальними та практичними заняттями для отримання здобувачами освіти достатнього рівня професійних компетентностей та набуття практичного досвіду, необхідного для виконання професійних обов'язків.
- 1.4. Практична підготовка здобувачів освіти є необхідною складовою формування професійної кваліфікації.

- 1.5. Видами практичної підготовки є:
навчальна практика;
виробнича практика;
переддипломна практика.
- 1.6. Перелік усіх видів практик для кожної освітньої програми, їх послідовність, форми, тривалість і строки проведення визначаються в навчальних планах.
- 1.7. Навчальна практика, включаючи екскурсійну, ознайомлювальну, тощо, проводиться для завершення формування передбачених освітньою програмою компетентностей у спеціально відведений період навчального року або паралельно з навчальними заняттями, задля ознайомлення з сучасними технологіями, формами організації та засобами праці відповідно до спеціальності.
- 1.8. Виробнича, переддипломна практики проводяться для отримання досвіду застосування набутих компетентностей, використання засобів праці і технологій відповідно до спеціальності, оволодіння сучасними формами організації праці та ознайомлення з умовами провадження професійної діяльності.
- 1.9. Завданням переддипломної практики також є збирання фактичного матеріалу для виконання кваліфікаційної роботи.
- 1.10. Основними видами практичної підготовки, що передбачені освітніми програмами Університету є:

За спеціальностями 025 Музичне мистецтво/ В5 Музичне мистецтво:

ОС бакалавр:

ОПП «Музикознавство та композиція»: педагогічна практика; практика за фахом;

ОПП «Оркестрова майстерність»: педагогічна практика; оркестрова практика.

ОПП «Сольне вокальне та інструментальне виконавство»: педагогічна практика; практика за фахом.

ОПП «Хорове та оперно-симфонічне диригування»: педагогічна практика; практика за фахом; хоровий клас/робота в оркестровому класі.

ОС магістр:

ОНП «Музичне мистецтво»: педагогічна практика; наукова практика.

ОПП «Музичне мистецтво»: педагогічна практика; практика за фахом.

ОС доктор філософії:

ОНП «Музичне мистецтво»: науково-педагогічна практика.

ОС доктор мистецтва:

ОПП «Доктор мистецтва»: асистентська/педагогічна та педагогічна практика.

За спеціальностями 026 Сценічне мистецтво/В6 Перформативні мистецтва:

ОС бакалавр:

ОПП «Сценічне мистецтво (Акторське мистецтво театру і кіно, Акторське

мистецтво театру ляльок)»: театрально-ознайомча практика; навчальна (робота над роллю); виробнича (підготовка вистави).

ОПП «Сценічне мистецтво (Режисура драматичного театру, Режисура театру ляльок)»: театрально-ознайомча практика; режисерсько-асистентська практика; виробнича (підготовка вистави).

ОПП «Театрознавство»: навчальна; виробнича.

ОС магістр:

ОПП «Сценічне мистецтво»: практика за фахом; педагогічна практика; переддипломна практика.

2. МЕТА І ЗМІСТ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

- 2.1. Мета і зміст практичної підготовки здобувачів освіти визначаються Концепцією освітньої діяльності ХНУМ імені І.П. Котляревського, освітніми програмами, наскрізними програмами практичної підготовки, робочими програмами практик, навчальними планами.
- 2.2. Основною метою практичної підготовки на кожному рівні освіти є послідовне оволодіння здобувачами освіти сучасними методами і формами організації практичної діяльності у культурно-мистецькій, освітній та науковій сферах, формування вмінь та опанування практичних навичок самостійного виконання професійних завдань і їх застосування у відповідній галузі.
- 2.3. Основним навчально-методичним документом, що регламентує проведення усіх видів практик та комплексно розкриває систему практичної підготовки здобувачів ступенів вищої освіти бакалавр та магістр в Університеті, є наскрізна програма практики (за освітніми програмами). Вона забезпечує ієрархічність різних видів практик, визначає їх мету, зміст, послідовність проведення, підведення підсумків та містить рекомендації щодо видів і форм контролю якості досягнення здобувачами освіти запланованих результатів навчання.
- 2.4. Наскрізна програма практики розробляється кафедрами, які відповідають за практичну підготовку здобувачів вищої освіти, на підставі освітньої програми підготовки здобувачів освіти, містить розділи, що змістовно відображають усі види практичної підготовки здобувачів за певною освітньою програмою. Наскрізна програма практики затверджується Науково-методичною радою за рекомендацією кафедри, що її розробила.
- 2.5. На основі наскрізної програми практики щорічно, до початку навчального року, випускові кафедри розробляють і затверджують робочі програми відповідних видів практик. В програмах визначають зміст та завдання кожного виду практичної підготовки, її обсяг, перелік практичних компетентностей і програмних результатів навчання, що мають бути здобуті під час проходження практичної підготовки для можливості подальшого присвоєння здобувачу

професійної кваліфікації. До розробки робочих програм практик залучають роботодавців, або їх об'єднання відповідно до фахового спрямування.

2.6. Робочі програми практики конкретизують змістовне наповнення кожного виду практики і складаються з наступних розділів:

1. Титульний аркуш.
2. Пояснювальна записка (мета та завдання практики, результати навчання).
3. Зміст практики.
4. Терміни проходження практики та форми і методи контролю.
5. Критерії оцінювання.
6. Вимоги до звіту про практику.
7. Перелік рекомендованих джерел.

2.7. Робочу програму практики розглядають і схвалюють на засіданні кафедри, яка організує та забезпечує проведення практики, потім затверджують на засіданні Науково-методичної ради.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

- 3.1. Практика є наступним після індивідуальних і практичних занять етапом, що забезпечує перехід від теоретичного навчання до професійної діяльності здобувачів освіти.
- 3.2. Загальну організацію практичної підготовки здобувачів вищої освіти та контроль за її проведенням забезпечує керівник практики (виробничої, навчальної).
- 3.3. Навчально-методичний супровід, керівництво і контроль за виконанням програми практики забезпечує відповідальна за організацію практики випускова кафедра.
- 3.4. Здобувачі вищої освіти усіх освітніх ступенів проходять практичну підготовку на базах практики, відповідно до укладених договорів. З базою практики погоджується обсяг практичної підготовки, перелік компетентностей та результатів навчання, необхідних здобувачам освіти для здійснення майбутньої професійної діяльності, порядок отримання результатів проміжного (поточного) оцінювання практичного досвіду, набутого здобувачем на робочому місці, а також механізм урахування цих результатів у вигляді якісної або кількісної оцінки відповідно до узгоджених програм практичної підготовки.
- 3.5. Перелік баз практики визначають випускові кафедри, з урахуванням вимог наскрізної програми. Базами практики можуть бути заклади культури, освіти (мистецькі школи, ліцеї), філармонії, концертні організації, театри (музичні, драматичні, лялькові), мистецькі студії, центри дитячої творчості. Відповідні структурні підрозділи Університету також можуть забезпечувати практичну

підготовку, а саме: навчальні оркестри, ансамблі, студентський хор, оперна студія, школа-студія ХНУМ імені І.П. Котляревського, навчальні театри «5-й поверх» та «АНІМА», навчальні лабораторії, бібліотека.

- 3.6. Здобувачі вищої освіти можуть самостійно, за погодженням із відповідною кафедрою, обирати місце проходження практики і пропонувати його для укладання відповідного договору. В окремих випадках адміністрація Університету може дозволити здобувачу освіти проходити практику за індивідуальним планом, який включає в себе перелік чітко визначених кафедрою завдань, спрямованих на формування компетентностей, закладених у програмі практики.
- 3.7. Керівник практики від університету координує роботу кафедр та баз практики, залучає до керівництва практикою досвідчених науково-педагогічних працівників, забезпечує укладання договорів з базами практики, узгоджує розподіл здобувачів освіти за базами практики, контролює проведення всіх організаційних заходів перед направленням здобувачів освіти на практику, узгоджує призначення керівників баз практики, які зобов'язані забезпечити створення належних умов для проходження практики, дотримання правил і норм охорони праці, безпеки життєдіяльності і виробничої санітарії відповідно до законодавства.
- 3.8. До початку проходження практики керівники ознайомлюють здобувачів освіти із специфічними вимогами охорони праці, правилами пожежної безпеки і внутрішнього розпорядку.
- 3.9. Під час проходження практики здобувачі вищої освіти зобов'язані:
 - до початку практики одержати від свого керівника практики консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;
 - своєчасно прибути на базу практики;
 - у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками її керівників;
 - вивчити і дотримуватись правил внутрішнього розпорядку на базі практики, охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії;
 - нести відповідальність за виконану роботу;
 - своєчасно подати керівнику практики звітну документацію, що вимагається програмою практики, й захистити її результати.
- 3.10. На кожному етапі проходження практики здобувач освіти самостійно опановує окремий вид діяльності.

4. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

- 4.1. Після закінчення практики здобувачі освіти звітують про виконання індивідуальних завдань та завдань для самостійної роботи, передбачених програмою практики.

- 4.2. Форма звітності здобувача освіти про практику – письмовий звіт, завірений керівником практики; щоденник практики встановленої форми і змісту.
- 4.3. Форми контролю і критерії оцінювання практичної підготовки здобувачів освіти визначаються наскрізною програмою практики, навчальними планами та робочими програмами практик.
- 4.4. Оцінка за практику виставляється в заліково-екзаменаційну відомість та в індивідуальний навчальний план здобувача освіти.
- 4.5. Здобувач освіти, який не виконав програму практики, відраховується з Університету.
- 4.6. Звітна документація здобувачів освіти за результатами практичної підготовки зберігається на кафедрі протягом п'яти років від дня захисту.
- 4.7. Результати практики враховуються разом з результатами опанування інших освітніх компонентів під час оцінювання здатності студента виконувати професійні завдання на рівні, що відповідає вимогам для присвоєння відповідної професійної кваліфікації. При цьому обсяг практичної підготовки має становити не менше 6 кредитів ЄКТС для присвоєння повної професійної кваліфікації та не менше 3 кредитів ЄКТС – для присвоєння часткової професійної кваліфікації.
- 4.8. Підсумки кожної практики обговорюються на засіданнях кафедри, а загальні підсумки практичної підготовки здобувачів освіти підводяться на засіданні Вченої ради Університету не менше одного разу на навчальний рік.

5. МАТЕРІАЛЬНО-ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАКТИКИ

- 5.1. Фінансування практичної підготовки здобувачів вищої освіти Університету може здійснюватися за рахунок: державних або регіональних коштів, коштів підприємств (організацій, установ) усіх форм власності або коштів фізичних осіб. Для фінансування практики здобувачів вищої освіти можуть залучатися додаткові джерела фінансування не заборонені законодавством.
- 5.2. Витрати на практику здобувачів вищої освіти входять до загальних витрат на підготовку фахівців.
- 5.3. Оплата праці безпосередніх керівників практики від бази практики здійснюється відповідно до чинного законодавства.
- 5.4. Під час практики у період роботи на робочих місцях і посадах з виплатою заробітної плати за здобувачами вищої освіти зберігається право на одержання стипендії за результатами семестрового контролю.
- 5.5. Здобувачам вищої освіти, на період практики, що проводиться за межами місця знаходження Університету, усі виплати здійснюються відповідно до чинного законодавства.

6. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

- 6.1. Це Положення набирає чинності з моменту його затвердження рішенням Вченої ради Університету та введення в дію наказом ректора.
- 6.2. У випадку внесення змін або доповнень до державних нормативно-правових документів, що регламентують питання цього Положення, рішенням Вченої ради вносяться необхідні зміни до пунктів цього Положення і його нова редакція затверджується наказом ректора.